

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ – 4101-09-02/2013
P/13/066

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie
ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66
lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/13/066 – Efekty kształcenia w szkołach niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych.

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie.

Kontroler

Leszek Smykowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 85873 z dnia 10.06.2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka
kontrolowana

Gimnazjum Szczecińskiej Fundacji „Talent-Promocja-Postęp” przy ul. Taborowej 7 w Szczecinie¹.

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Izabela Ciesielska, Dyrektor Zespołu Szkół, w tym Gimnazjum² Szczecińskiej Fundacji „Talent-Promocja-Postęp”³.

(dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości⁴ realizację przez Gimnazjum zadań z zakresu kształcenia uczniów w latach szkolnych 2010/2011-2012/2013.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Ocenę powyższą uzasadnia m.in.:

- spełnienie przez Gimnazjum wymogów formalnych, niezbędnych do posiadania uprawnień szkoły publicznej,
- prawidłowo zorganizowany proces dydaktyczny oraz zapewnienie przez Szkołę wsparcia uczniom mającym trudności w nauce,
- dysponowanie przez Gimnazjum bazą lokalową i wyposażeniem odpowiednimi do realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego.

Stwierdzona nieprawidłowość polegała na zatrudnieniu w Szkole dwojga nauczycieli, którzy nie posiadali, w okresie objętym kontrolą, wymaganego przepisami przygotowania pedagogicznego.

¹ Dalej: Gimnazjum lub Szkoła.

² Dalej: Dyrektor.

³ Dalej: Fundacja lub SFTPP.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego.

1. Organizacja szkół niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych.

1.1. Podstawy formalno-prawne funkcjonowania Szkoły.

Gimnazjum zostało wpisane do ewidencji działalności oświatowej prowadzonej przez Urząd Miejski w Szczecinie w dniu 20 maja 1999 r. pod numerem WESiT-I-4332/172/99.

Dane zawarte w zaświadczeniu o wpisie spełniały wymogi określone w art. 82 ust. 3a ustawy o systemie oświaty⁵.

(dowód: akta kontroli str. 4, 271-288)

1.2. Zgodność statutu Szkoły z przepisami prawa.

Pierwszy statut Gimnazjum, jak i jego późniejsze wersje zostały nadane Szkole przez organ prowadzący tj. Fundację, w której imieniu działała Prezes Zarządu (wcześniej Przewodnicząca Zarządu Dyrektor Fundacji) Iwona Żukert. W kontrolowanym okresie statut zmieniono dwukrotnie w dniach 10 września 2010 r. i 15 października 2012 r. Zmiany statutu Szkoły spowodowane były zmianami organizacyjnymi w Fundacji. Oba statuty zostały nadane zgodnie z art. 84 ust. 1 ustawy o systemie oświaty i zawierały obligatoryjne elementy określone w ust. 2 tego artykułu. Załącznikami do ww. statutów były: Program Wychowawczy, Program Profilaktyki, Wewnątrzszkolny System Oceniania, Regulamin Rady Pedagogicznej, Regulamin Rady Rodziców.

Przyjęty w Gimnazjum dnia 30 listopada 2010 r. Wewnątrzszkolny System Oceniania, spełniał zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone w art. 7 ust. 3 pkt 3 ustawy o systemie oświaty oraz rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych⁶.

(dowód: akta kontroli str. 37-56, 271-288)

W latach szkolnych 2010/2011-2012/2013 w Gimnazjum władze oświatowe nie przeprowadzały ewaluacji lub kontroli zewnętrznych.

(dowód: akta kontroli str. 57-59, 271-288)

1.3. Sposób i źródła finansowania działalności Szkoły.

⁵ Ustawa z dnia 07.09.1991 r. o systemie oświaty (jt. Dz.U. Nr 256 z 2004 r., poz. 2572 ze zm.)

⁶ Rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej z dnia 30.04.2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562, ze zm.)

Sposób pozyskiwania środków na funkcjonowanie Szkoły zgodny był z zasadami określonymi w § 6 i 7 jej statutu. Źródłem corocznych przychodów były: dotacja Miasta Szczecin oraz czesne wpłacane przez rodziców (opiekunów) uczniów.

W roku szkolnym 2010/11 - 16% uczniów Gimnazjum zwolnionych było z czesnego, w roku 2011/12 - 26%, a w roku szkolnym 2012/13 - 30%. W okresie objętym kontrolą zdarzały się także sytuacje czasowej zniżki czesnego z powodu nagłego zubożenia rodziny, utraty pracy przez rodzica (opiekuna prawnego) lub drastycznego pogorszenia zdrowia ucznia. Obniżenia lub zwolnienia z płatności czesnego Dyrektor dokonywała zgodnie z unormowaniami § 7 ust. 3 i 4 statutu Szkoły.

(dowód: akta kontroli str. 5-36, 57-59, 60, 271-288)

W Gimnazjum ponoszono następujące roczne wydatki na kształcenie jednego ucznia:

- w 2010 r. - wydatki bieżące 606,77 zł, przychody 720,09 zł (z tego dotacja 370,09 zł, czesne 350,00 zł);
- w 2011 r. - wydatki bieżące 1.369,78 zł, przychody 751,20 zł (z tego dotacja 401,20 zł, czesne 350,00 zł);
- w 2012 r. - wydatki bieżące 620,16 zł, przychody w zależności od klasy 669,14 lub 769,14 zł (z tego dotacja 419,14 zł, czesne 250 zł w klasie I, a 350,00 zł w pozostałych klasach).

(dowód: akta kontroli str. 60, 271-288)

**Ocena
częstkowa**

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

Ocenę powyższą uzasadnia spełnienie przez Gimnazjum warunków niezbędnych do posiadania uprawnień szkoły publicznej, dokonanie aktualizacji statutu zgodnie z przepisami oraz działalność Szkoły prowadzona zgodnie z przepisami ustawy o systemie oświaty i statutu.

**Opis stanu
faktycznego**

2. Wyposażenie Szkoły do realizacji jej celów statutowych oraz zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pobytu w Szkole.

2.1. Wyposażenie Szkoły w sprzęt i pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstaw programowych.

Gimnazjum posiadało wyposażenie niezbędne do realizacji programu nauczania z języków obcych (j.angielski, j.niemiecki, j.hiszpański), informatyki, chemii i fizyki, zalecane w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23.12.2008 r. i w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27.08.2012 r w sprawie

podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół⁷.

W szkolnych programach nauczania obowiązujących w Gimnazjum, w trzech latach szkolnych objętych kontrolą, ujęto wyposażenie zalecane w rozporządzeniach Ministra Edukacji Narodowej. Pracownie przedmiotowe wyposażone były w niezbędne pomoce dydaktyczne oraz sprzęt informatyczny. Zajęcia z wychowania fizycznego odbywały w sali sportowej, w specjalnie przygotowanych pomieszczeniach zastępczych i na boiskach szkolnych użyczonych przez sąsiadujący z Gimnazjum Zespół Szkół Nr 2 w Szczecinie lub w wynajętej siłowni; Szkoła zapewniła uczniom urządzenia i sprzęt sportowy.

(dowód: akta kontroli str. 61-64, 265-270, 271-288)

2.2. Zapewnienie w Szkole bezpiecznych i higienicznych warunków nauki.

W okresie objętym kontrolą uczniom zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki pobytu uczniów w Szkole oraz uczestnictwa w zajęciach organizowanych poza obiektami należącymi do Szkoły, zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁸.

W badanym okresie Państwowa Inspekcja Sanitarna przeprowadziła w Szkole 5 kontroli nie stwierdzając nieprawidłowości.

W sierpniu każdego roku Dyrektor dokonywała kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do Szkoły, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki. Z przeglądów tych sporządzano protokół, a jego kopię przesyłano do organu prowadzącego Szkołę.

(dowód: akta kontroli str. 65-90, 265-270, 271-288)

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

Ocenę powyższą uzasadnia stan bazy lokalowej i wyposażenia Szkoły odpowiedni do realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego. Przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach były w Szkole przestrzegane.

3. Efekty dydaktyczne Szkoły.

Opis stanu
faktycznego

3.1. Wyniki klasyfikacji i promocji uczniów w wewnątrzszkolnym systemie oceniania.

Analiza zapisów statutu Gimnazjum, protokołów posiedzeń rady pedagogicznej, dzienników lekcyjnych, arkuszy ocen uczniów obowiązujących w okresie objętym

⁷ rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23.12.2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 4 z 2009 r., poz. 17),

rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27.08.2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977).

⁸ rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zm.).

kontrolą wykazała, że Szkoła stosowała obowiązujące zasady klasyfikowania i promowania uczniów ujęte w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów⁹ oraz przyjęte w statucie Szkoły zasady oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów.

Wyniki klasyfikacyjne za okres objęty kontrolą były następujące:

- nieklasyfikowano na zakończenie roku szkolnego ogółem w trzech latach nauczania 5 uczniów z 111, którzy uczyli się w trakcie roku szkolnego (4,5%);
- promocję do następnej klasy ogółem w trzech latach nauczania uzyskało 96 uczniów ze 106, którzy zostali sklasyfikowani na koniec roku szkolnego (90,57%);
- niepromowano do następnej klasy 10 uczniów ze 106, którzy zostali sklasyfikowani na koniec roku szkolnego (9,43%); przedmiotami, z których najczęściej uczniowie nie uzyskiwali promocji były: matematyka (7-krotnie), geografia i j.angielski (5-krotnie), fizyka, j.polski i j.niemiecki (4-krotnie), biologia (3-krotnie), chemia i wf (2-krotnie), plastyka, zajęcia techniczne, wos i historia (1-krotnie);
- promocję z wyróżnieniem do następnej klasy ogółem w trzech latach nauczania uzyskało 11 uczniów ze 106, którzy zostali sklasyfikowani na koniec roku szkolnego (10,38%);
- powtarzało klasę ogółem w trzech latach szkolnych objętych badaniem 5 uczniów ze 106, którzy zostali sklasyfikowani na koniec roku szkolnego (4,72%);
- w ww. okresie przeprowadzono w Gimnazjum 14 egzaminów poprawkowych.

(dowód: akta kontroli str. 91-119, 120-145, 265-270, 271-288)

W latach objętych kontrolą zdarzały się pojedyncze przypadki rezygnacji z dalszej nauki w Gimnazjum i przypadki wykreślenia uczniów z listy:

- w roku szkolnym 2010/11 – wykreślenie 3 uczniów z powodu ciąży uczennicy, nierealizowania obowiązku szkolnego oraz wyjazdu rodziny za granicę;
- w roku szkolnym 2011/12 – wykreślenie 2 uczniów na prośbę rodziców (uczeń przeniesiony do innej szkoły w centrum miasta) oraz na podstawie nakazu sądowego (odesłanie ucznia do ośrodka wychowawczego);
- w roku szkolnym 2012/13 – wykreślenie 8 uczniów z powodu zmiany miejsca zamieszkania na prośbę rodziców, za naganne zachowanie, za nierealizowanie obowiązku szkolnego, z powodu zażycia środków odurzających, nie otrzymania promocji do następnej klasy oraz wyjazdu rodziny za granicę.

Część uczniów Gimnazjum po ukończeniu Szkoły kontynuowała naukę w Liceum Ogólnokształcącym SFTPP. W roku szkolnym 2012/2013 było to 8 uczniów na 10 uczących się w klasie III.

(dowód: akta kontroli str. 57-59, 265-270, 271-288)

⁹ Dz. U. Nr 83, poz. 562 ze zm.

3.2. Wyniki uczniów szkoły uzyskane na egzaminach zewnętrznych.

Wyniki egzaminu w klasach III Gimnazjum w badanym okresie przedstawiały się następująco:

- w 2011 r. uczniowie Szkoły osiągnęli wynik z części humanistycznej egzaminu na poziomie 22,43 pkt i był on o 2,84 pkt niższy od wyników krajowych. Z części matematyczno-przyrodniczej egzaminu uczniowie osiągnęli wynik na poziomie 23,21 pkt i był on o 0,04 pkt niższy od wyników krajowych. Z języków obcych liczonych łącznie dla j.angielskiego i j.niemieckiego uczniowie osiągnęli wynik na poziomie 29,13 pkt i był on o 1,17 pkt wyższy od wyników krajowych, przy czym najlepsze wyniki osiągnęli uczniowie z j.angielskiego (6,65 pkt powyżej średniej krajowej);
- w 2012 r. uczniowie Szkoły osiągnęli wynik z części humanistycznej egzaminu liczonych łącznie dla j.polskiego, historii i wos na poziomie 57,5% i był on o 5,5 pkt % niższy od wyników krajowych. Z części matematyczno-przyrodniczej egzaminu liczonej łącznie dla matematyki i przedmiotów przyrodniczych uczniowie osiągnęli wynik na poziomie 47,5% i był on o 1 pkt % niższy od wyników krajowych. Z języków obcych liczonych łącznie dla j.angielskiego i j.niemieckiego uczniowie osiągnęli wynik na poziomie 67,5% i był on o 10,5 pkt % wyższy od wyników krajowych, przy czym najlepsze wyniki osiągnęli uczniowie z j.niemieckiego (13pkt % powyżej średniej krajowej);
- w 2013 r. uczniowie Szkoły osiągnęli wynik z części humanistycznej egzaminu liczonych łącznie dla j.polskiego, historii i wiedzy o społeczeństwie na poziomie 47% i był on o 13 pkt % niższy od wyników krajowych. Z części matematyczno-przyrodniczej egzaminu liczonej łącznie dla matematyki i przedmiotów przyrodniczych uczniowie osiągnęli wynik na poziomie 42% i był on o 11,5 pkt % niższy od wyników krajowych. Z języków obcych liczonych łącznie dla j.angielskiego i j.niemieckiego uczniowie szkoły osiągnęli wynik na poziomie 61% i był on o 0,5 pkt % wyższy od wyników krajowych, przy czym najlepsze wyniki osiągnęli uczniowie z j.angielskiego (1 pkt % powyżej średniej krajowej).

Średnie wyniki Szkoły na skali staninowej wg wyników krajowych w badanym okresie przedstawiały się następująco:

- w 2011 r. uczniowie Szkoły osiągnęli wynik z części humanistycznej egzaminu na poziomie 5 staninu, a z części matematyczno-przyrodniczej egzaminu wynik na poziomie 4 staninu;
- w 2012 r. uczniowie Szkoły osiągnęli wynik z części humanistycznej egzaminu: j. polski na poziomie 3 staninu oraz wiedza o społeczeństwie i historia na poziomie 4 staninu, a z części matematyczno-przyrodniczej egzaminu: matematyka na poziomie 5 staninu oraz przedmioty przyrodnicze na poziomie 6 staninu;
- w 2013 r. uczniowie Szkoły osiągnęli wynik z części humanistycznej egzaminu: j.polski na poziomie 2 staninu oraz wiedza o społeczeństwie i historia na poziomie 2 staninu, a z części matematyczno-przyrodniczej egzaminu:

matematyka na poziomie 3 staninu oraz przedmioty przyrodnicze na poziomie 2 staninu.

(dowód: akta kontroli str. 146-148, 265-270, 271-288)

W związku z wynikami uczniów Szkoły uzyskanymi na egzaminach zewnętrznych w każdym kolejnym roku szkolnym poczynawszy od 2010/2011 Dyrektor wraz z wicedyrektorem Szkoły i nauczycielami poszczególnych przedmiotów analizował wyniki osiągnięte w egzaminach próbnych i końcowych pod kątem wyników krajowych. Dyrektor uczestniczyła również w szkoleniach OKE odnośnie wykorzystania wyników egzaminów zewnętrznych w pracy Szkoły.

Do analizy wykorzystywano wyniki egzaminu i arkusze kalkulacyjne udostępnione przez OKE. Z analizy wyników egzaminu wynikały wnioski do dalszej pracy na kolejne lata szkolne.

W celu poprawy efektów kształcenia m.in. organizowano dodatkowe zajęcia wyrównawcze, podjęto działania wspierające pracę z uczniem w środowisku rodzinnym, odbywały się konsultacje indywidualne z rodzicami lub opiekunami uczniów mających trudności w nauce i osiągającymi słabe wyniki na egzaminach próbnych.

W wyjaśnieniach odnoszących się do oceny skutków wdrażanych działań naprawczych, Dyrektor stwierdził, że: *„indywidualizacja pracy z uczniem na lekcjach spowodowała u niektórych poprawę ocen bieżących i lepszych wyników na egzaminach próbnych, jednak szereg uczniów naszej szkoły nie ma wsparcia w domu rodzinnym i bardzo niesystematycznie korzystała z lekcji dodatkowych, co znacznie utrudnia wspierającą pracę nauczyciela w stosunku do tych uczniów (najczęściej dotyczy to uczniów z rodzin dysfunkcyjnych oraz uczniów mających specyficzne trudności edukacyjne), małe sukcesy osiągnięte tą drogą zmotywowały niektórych uczniów do systematyczniejszej pracy i uczęszczania na zajęcia.”*

(dowód: akta kontroli str. 179-206, 265-270, 271-288)

Wartość ogólna EWD w Gimnazjum w latach 2012 i 2013 przedstawiała się następująco:

- w oddziale, który rozpoczął naukę w Gimnazjum w 2009 r., a ukończył w 2012 r., zmniejszył się procent uczniów, którzy osiągnęli wyniki z egzaminu gimnazjalnego na poziomie średnim (spadek o pkt 5% z 23% do 18%); wzrost EWD nastąpił wśród uczniów, którzy zdali egzamin na poziomie niskim (wzrost o 3% z 2% do 5%) i wysokim (wzrost o 2 pkt % z 8% do 10%).
- w oddziale, który rozpoczął naukę w Gimnazjum w 2010 r., a ukończył w 2013 r., zmniejszył się procent uczniów, którzy osiągnęli wyniki z egzaminu gimnazjalnego na poziomie niskim (spadek o 2 pkt % z 7% do 5%) oraz, którzy osiągnęli wyniki z egzaminu gimnazjalnego na poziomie wysokiej staninu (spadek o 3% z 13% do 10%); wzrost EWD nastąpił wśród uczniów, którzy zdali egzamin na poziomie staninu średniej (wzrost o 5% z 13% do 18%).

W sprawie spadku w stanie średnim dotyczącym rocznika 2009-2012 oraz spadku procentowej liczby uczniów w stanie niskim i wysokim dotyczącym rocznika 2010-2013, Dyrektor wyjaśnił, że:

„Badane roczniki to klasy z bardzo małą liczbą uczniów. Przykładem jest klasa, która rozpoczynała naukę w szkole w 2010 roku w liczbie 5 uczniów. Na koniec edukacji w gimnazjum klasa liczyła 10 uczniów, z tego tylko jedna uczennica wykazywała duże zdolności do nauki, pozostali uczniowie to uczniowie słabi i bardzo słabi. Przy tak małej liczbie uczniów wynik każdego z nich może zaważyć na ostatecznym wyniku EWD. Propozycja zajęć wyrównawczych pomogła niektórym uczniom na pokonanie ich trudności w nauce, a tym samym w roczniku 2010 – 2013 zmniejszenie się % uczniów w niskim stanie. Co jest niewątpliwym sukcesem szkoły w odniesieniu do badanego rocznika.”

(dowód: akta kontroli str. 149-178, 179-206, 207-209, 265-270, 271-288)

Wyniki egzaminów gimnazjalnych w części matematyczno-przyrodniczej w Gimnazjum za lata 2010-2012 ukształtowały się na poziomie średnich wyników krajowych i powyżej wyników wojewódzkich natomiast wyniki egzaminów gimnazjalnych w części humanistycznej w Gimnazjum za lata 2010-2012 ukształtowały się poniżej średnich wyników krajowych jak i wojewódzkich.

Analiza danych przedstawionych na wykresie EWD dla Gimnazjum za lata 2010-2012 przedstawia się następująco:

- z części matematyczno-przyrodniczej wykresu wynika, że 40 % uczniów Gimnazjum uzyskało dodatnią a 60% uczniów ujemną wartość EWD w odniesieniu do wyników krajowych;
- z części humanistycznej wykresu wynika, że 20 % uczniów Gimnazjum uzyskało dodatnią a 80% ujemną wartość EWD w odniesieniu do wyników krajowych.

(dowód: akta kontroli str. 149-178, 179-206, 207-209, 265-270, 271-288)

3.3. Wyniki szkoły uzyskane w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i innych formach współzawodnictwa.

W okresie objętym badaniem uczniowie Gimnazjum uczestniczyli w 24 konkursach i 5 olimpiadach przedmiotowych lub tematycznych, z tego w roku szkolnym 2010/2011 w 14 konkursach i olimpiadach, w 2011/2012 – w 11, a w roku szkolnym 2012/2013 – w 4. Do finałów tych imprez zakwalifikowało się 7 uczniów, 4 zostało laureatami. Najlepsze wyniki w kontrolowanym okresie osiągnął uczeń uczestniczący w roku szkolnym 2010/2011 w „XVIII Konkursie informatycznym dla uczniów gimnazjów”, organizowanym przez Kuratorium Oświaty w Szczecinie. Uzyskał w tym konkursie 2 miejsce.

W okresie objętym badaniem uczniowie Gimnazjum uczestniczyli w 10 innych formach współzawodnictwa międzyszkolnego, z tego w roku szkolnym 2010/2011 w 3 imprezach, w 2011/2012 – w 4, a w roku szkolnym 2012/2013 – w 3 imprezach. Jeden uczeń został finalistą oraz laureatem tych imprez.

(dowód: akta kontroli str. 210-212, 213-214, 265-270, 271-288)

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

Ocenę powyższą uzasadnia prowadzona w Szkole analiza wyników egzaminacyjnych, wykorzystanie sformułowanych wniosków do działań podjętych przez Dyrektora i pracowników pedagogicznych Szkoły na rzecz poprawy wskaźników nauczania oraz przestrzeganie zasad klasyfikowania i promowania uczniów, a także duża aktywność uczniów Gimnazjum w konkursach przedmiotowych, olimpiadach i współzawodnictwie międzyszkolnym.

Opis stanu
faktycznego

4. Organizacja i realizacja procesu dydaktycznego.

4.1. Kwalifikacje nauczycieli.

W roku szkolnym 2010/2011 w Gimnazjum zatrudnionych było wg stanu na 31.03.2011 r. 22 nauczycieli, (z tego 4 pełnozatrudnionych), w tym 12 dyplomowanych, 5 mianowanych, 3 kontraktowych, 1 stażysta oraz 1 bez stopnia awansu zawodowego.

W roku szkolnym 2011/2012 w Gimnazjum zatrudnionych było wg stanu na 31.03.2012 r. 24 nauczycieli, (z tego 3 pełnozatrudnionych), w tym 12 dyplomowanych, 6 mianowanych, 2 kontraktowych, 1 stażysta oraz 3 bez stopnia awansu zawodowego.

W roku szkolnym 2012/2013 w Gimnazjum zatrudnionych było wg stanu na 30.06.2013 r. 23 nauczycieli, (z tego 1 pełnozatrudniony), w tym 13 dyplomowanych, 5 mianowanych, 2 kontraktowych oraz 3 bez stopnia awansu zawodowego.

W roku szkolnym 2012/2013 - 21 nauczycieli spełniało wymagania kwalifikacji w odniesieniu do realizowanych przez nich zajęć edukacyjnych, które określono w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli¹⁰.

Nauczyciel j.angielskiego zatrudniony był w okresie objętym kontrolą bez wymaganego przygotowania pedagogicznego (w roku szkolnym 2011/2012 w wymiarze 6 godz. i w roku szkolnym 2012/2013 w wymiarze 8 godz.). Kwalifikacyjny kurs pedagogiczny ukończył w dniu 23 czerwca 2013 r.

W okresie objętym kontrolą egzaminy z j.angielskiego zdawane były przez uczniów Gimnazjum na poziomie powyżej średniej krajowej.

Pedagog szkolna zatrudniona w latach 2010-2013 w wymiarze od 4 do 6 godz., ukończyła studia magisterskie w zakresie wychowania fizycznego oraz posiadała

¹⁰ rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12.03.2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz.U. z 2009 r. Nr 50, poz. 400 ze zm.)

przygotowanie pedagogiczne, lecz zatrudniona była bez wymaganych studiów w zakresie pedagogiki.

Dyrektor nie występowała do kuratora oświaty o zgodę na zatrudnienie ww. nauczycieli bez kwalifikacji.

(dowód: akta kontroli str. 215, 216-218, 219-232, 265-270, 271-288)

4.2. Prawdliwość wdrożenia szkolnych programów nauczania.

Gimnazjum posiadało w latach objętych kontrolą 3 szkolne zestawy programów nauczania. W zestawach przyjętych w Gimnazjum na lata szkolne 2010/2011 - 2012/2013 uwzględniono wszystkie obowiązkowe zajęcia edukacyjne realizowane w Szkole. Programy nauczania przyjęte w Szkole do realizacji na lata szkolne 2010/2011 - 2012/2013 zgłoszone zostały wcześniej przez nauczycieli przedmiotów nauczanych w Gimnazjum, a po zasięgnięciu opinii Rady Pedagogicznej Dyrektor dopuścił je do użytku szkolnego. Postępowanie takie było zgodne z wymogami art. 22a ust. 2 i ust. 2b ustawy o systemie oświaty oraz § 2 i 4 rozporządzenia MEN w sprawie dopuszczania w szkole programów wychowania przedszkolnego, programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników¹¹.

Analiza prawidłowości dopuszczenia do użytku szkolnego wybranych programów nauczania z j.polskiego i matematyki wykazała, że zostały przyjęte zgodnie z przepisami.

(dowód: akta kontroli str. 233-245, 246-247, 265-270, 271-288)

4.3. Zgodność realizowanych programów nauczania z podstawą programową kształcenia ogólnego.

Analiza spełniania przez obowiązujące w roku szkolnym 2012/2013 szkolne programy nauczania z j.polskiego i matematyki wymogów określonych w § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie dopuszczania w szkole programów wychowania przedszkolnego, programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników wykazała, że przyjęte do realizacji programy spełniały te warunki oraz zgodne były z podstawą programową kształcenia ogólnego tych przedmiotów.

Analiza realizacji programu nauczania z języka polskiego w roku szkolnym 2012/2013 wykazała, że nauczanie tego przedmiotu w oparciu o szkolny program nauczania odbywało się w korelacji z podstawą programową kształcenia ogólnego z j.polskiego.

(dowód: akta kontroli str. 246-247, 265-270, 271-288)

4.4. Zachowanie minimalnego wymiaru obowiązkowych zajęć edukacyjnych dla danego cyklu nauczania na każdym etapie edukacji.

Wymiar zajęć z języka polskiego, matematyki, języków obcych nowożytnych (j.angielski, j.niemiecki), historii, wiedzy o społeczeństwie, biologii, chemii, geografii i fizyki przyjęty w szkolnym planie nauczania dla trzyletniego cyklu nauczania w

¹¹ rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 czerwca 2009r. w sprawie dopuszczania w szkole programów wychowania przedszkolnego, programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników (Dz. U. Nr 89, poz. 730)

latach szkolnych 2010/2011-2012/2013 był równy lub wyższy od minimum określonego w ramowym planie nauczania dla gimnazjum stanowiącego załącznik Nr 4 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych¹².

Obowiązkowe zajęcia edukacyjne w Gimnazjum w ww. okresie zostały zrealizowane na poziomie: język polski – 97,4%, matematyka – 91,2%, j. angielski – 92,7%, j. niemiecki – 116,2%, historia – 98,5%, wiedza o społeczeństwie – 104,5%, biologia – 100,0%, chemia – 95,2%, geografia – 99,2% i fizyka – 100,1%.

(dowód: akta kontroli str. 248-254, 265-270, 271-288)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- zatrudniono 2 nauczycieli bez wymaganych kwalifikacji, a Dyrektor nie uzyskała na to zgody kuratora oświaty.

W sprawie braku przygotowania pedagogicznego u nauczyciela j.angielskiego w latach szkolnych 2011/2012 i 2012/2013, Dyrektor Gimnazjum wyjaśniła, że zatrudniając obecnego nauczyciela j.angielskiego była w sytuacji przymusowej, gdyż jego poprzedniczka zrezygnowała z pracy w trakcie roku szkolnego. Ciężka kondycja finansowa Szkoły nie pozwoliła na spełnienie oczekiwań finansowych nauczycieli posiadających pełne kwalifikacje. W suplemencie do dyplomu nowego nauczyciela licencjackiego wymieniony był duży zakres zajęć pedagogicznych i praktycznej nauki języka. Pracownik został zobligowany przez Dyrektora do uzupełnienia kwalifikacji pedagogicznych. Nastąpiło to dopiero 23 czerwca 2013 r.

W sprawie braku studiów w zakresie pedagogiki u pedagoga szkolnego pracującego w Szkole w latach objętych kontrolą, Dyrektor Gimnazjum wyjaśniła, że zatrudniona jako pedagog osoba posiada wieloletnie, bogate doświadczenie w pracy pedagogicznej, ma udokumentowane osiągnięcia w tej pracy oraz cieszy się uznaniem uczniów i rodziców. Ponadto Dyrektor zaznaczyła, że w latach wcześniejszych zatrudniała pedagogów z formalnym przygotowaniem, lecz nie była zadowolona z efektów ich pracy i zaangażowania w obowiązki szkolne.

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

Ocenę powyższą uzasadnia prawidłowo zorganizowany w Szkole proces dydaktyczny, w tym przyjęcie do realizacji programów nauczania uwzględniających podstawy programowe kształcenia ogólnego z poszczególnych przedmiotów oraz zrealizowanie zajęć edukacyjnych w wymiarze wyższym niż łączy wymiar obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w ramowym planie nauczania gimnazjum, lecz obniża tę ocenę brak odpowiednich kwalifikacji do prowadzenia zajęć dydaktycznych i psychologiczno-pedagogicznych u 2 nauczycieli

¹² rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12.02.2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. z 2002 r. Nr 15, poz. 142 ze zm.)

zatrudnionych w Szkole w okresie objętym kontrolą. Nauczyciel anglista posiadał wiedzę praktyczną dot. nauki języka, lecz nie spełniał kryteriów formalnych tj. nie posiadał przygotowania pedagogicznego. Pedagog posiadała rozległą wiedzę psychologiczno-pedagogiczną i wieloletnie doświadczenie w pracy pedagogicznej, lecz nie spełniała kryteriów formalnych tj. nie posiadała ukończonych studiów pedagogicznych.

5. Wspieranie kształcenia uczniów z trudnościami w nauce i zaburzeniami rozwojowymi.

Opis stanu faktycznego

5.1. Wsparcie Szkoły na rzecz uczniów mających trudności w nauce.

Zasady udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom uregulowano w statucie Szkoły.

W roku szkolnym 2012/2013 objęto wsparciem psychologiczno-pedagogicznym łącznie 18 z 39 uczniów, z tego: 11 uczniów, dla których zostały przedstawione orzeczenia lub opinie z poradni psychologiczno-pedagogicznych lub specjalistycznych oraz 7 uczniów, których z inicjatywy własnej Szkoły lub na wniosek rodziców objęto pomocą psychologiczno-pedagogiczną w Szkole.

Analiza dokumentacji potwierdziła, że ww. uczniowie uzyskali zalecone formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a zasady jej udzielania były zgodnie z uregulowaniami statutu Szkoły.

W roku szkolnym 2011/2012 stwierdzono w Szkole jeden przypadek uczennicy, która uzyskała promocję do klasy II gimnazjum po zdaniu egzaminu poprawkowego z matematyki oraz jeden przypadek ucznia, który nie uzyskał promocji do klasy III gimnazjum z powodu uzyskania na koniec roku szkolnego 11 ocen niedostatecznych z powodu częstej absencji na zajęciach.

(dowód: akta kontroli str. 5-36, 91-119, 255-258, 259, 260, 265-270, 271-288)

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

Ocenę powyższą uzasadnia uregulowanie w statucie Szkoły zasad udzielania pomocy dla uczniów z trudnościami w nauce i w zachowaniu, zapewnienie przez Szkołę w latach objętych kontrolą wsparcia uczniom mającym trudności w nauce i zachowaniu poprzez udzielanie im pomocy psychologiczno-pedagogicznej i innych form wsparcia oraz zastosowanie wszystkich zalecanych w orzeczeniach i opiniach poradni psychologiczno-pedagogicznych form pomocy.

6. Wspieranie kształcenia uczniów uzdolnionych.

Opis stanu faktycznego

6.1. Wsparcie szkoły na rzecz uczniów uzdolnionych.

Zasady wspierania uczniów uzdolnionych uregulowano w statucie Szkoły.

W roku szkolnym 2011/2012 jeden z uczniów Szkoły został laureatem konkursu przedmiotowego na szczeblu wojewódzkim oraz 3 uczniów uzyskało promocję z wyróżnieniem. Byli to uczniowie kończący edukację w Gimnazjum.

W roku szkolnym 2012/2013 w Gimnazjum prowadzono następujące zajęcia rozwijające uzdolnienia uczniów:

- w Warsztatach „I Ty możesz zdobyć ECDL” (Europejski Certyfikat Umiejętności Komputerowych) w wymiarze 2 godz. tygodniowo uczestniczyło 10 uczniów Szkoły,
- w Warsztatach tańca nowoczesnego w wymiarze 2 godz. tygodniowo uczestniczyło 7 uczniów Szkoły,
- w zajęciach zespołu wokalnego w wymiarze 1 godz. tygodniowo uczestniczyło 3 uczniów Szkoły.

(dowód: akta kontroli str. 5-36, 261, 262, 263-264, 265-270, 271-288)

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

Ocenę powyższą uzasadnia uregulowanie w statucie Szkoły zasad wspierania uczniów uzdolnionych oraz zorganizowanie przez Gimnazjum zajęć rozwijających uzdolnienia uczniów we wszystkich latach objętych kontrolą.

Opis stanu
faktycznego

7. Wspieranie rozwoju zainteresowań uczniów i zagospodarowanie czasu wolnego.

7.1. Organizacja zajęć pozalekcyjnych w szkole.

W okresie objętym kontrolą w Gimnazjum prowadzono zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów i zagospodarowujące czas wolny, m.in.:

- warsztaty „I Ty możesz zdobyć ECDL” (Europejski Certyfikat Umiejętności Komputerowych),
- warsztaty tańca nowoczesnego,
- zajęcia zespołu wokalnego,
- zajęcia koła chemicznego.

Wszystkie oferowane zajęcia pozalekcyjne były realizowane bezpłatnie, z wyjątkiem częściowej odpłatności w Warsztatach ECDL (opłata dotyczyła tylko tych uczniów, którzy przystępowali do egzaminów modułowych składanych na Certyfikat ECDL – opłatę tą pobierało Stowarzyszenie Informatyczne w Warszawie, organizator egzaminów modułowych).

(dowód: akta kontroli str. 263-264, 265-270, 271-288)

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

Ocenę powyższą uzasadnia uregulowanie w statucie Szkoły możliwości organizacji i prowadzenia bezpłatnych zajęć pozalekcyjnych oraz zorganizowanie takich zajęć przez Gimnazjum we wszystkich latach objętych kontrolą.

IV. Wnioski

Wnioski
pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹³, zgłasza następujący wniosek:

- zatrudnianie w Szkole nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami, a jeżeli jest to niemożliwe, uzyskanie zgody kuratora oświaty na zatrudnienie nauczycieli nie posiadających pełnych kwalifikacji, przed rozpoczęciem roku szkolnego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

....., dnia
miejsowość *data*

Kontroler
Leszek Smykowski
specjalista k. p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

.....
podpis

.....
Podpis

¹³ Dz.U. z 2012 r., poz.82.